

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (peti senat)

z dne 16. februarja 2012*

„Direktiva 90/314/EGS — Paketna potovanja, organizirane počitnice in izleti — Člen 7 — Varstvo za primer insolventnosti ali stečaja organizatorja potovanja — Področje uporabe — Insolventnost organizatorja zaradi goljufive uporabe preplačanih zneskov, ki so jih vplačali potrošniki“

V zadevi C-134/11,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Landgericht Hamburg (Nemčija) z odločbo z dne 2. marca 2011, ki je prispela na Sodišče 18. marca 2011, v postopku

Jürgen Blödel-Pawlik

proti

HanseMerkur Reiseversicherung AG,

SODIŠČE (peti senat),

v sestavi M. Safjan, predsednik senata, A. Borg Barthet (poročevalec) in J.-J. Kasel, sodnika,

generalni pravobranilec: P. Mengozzi,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za J. Blödel-Pawlika M. Sauren, odvetnik,
- za HanseMerkur Reiseversicherung AG G. Heinemann, odvetnik,
- za nemško vlado T. Henze in J. Kemper, zastopnika,
- za belgijsko vlado T. Materne in J.-C. Halleux, zastopnika,
- za češko vlado M. Smolek in J. Vlácil, zastopnika,
- za estonsko vlado M. Linntam, zastopnica,
- za grško vlado K. Paraskevopoulou in I. Bakopoulos, zastopnika,

* Jezik postopka: nemščina.

- za špansko vlado S. Centeno Huerta, zastopnica,
- za italijansko vlado G. Palmieri, zastopnica, skupaj z L. Ventrello, avvocato dello Stato,
- za madžarsko vlado Z. Fehér Miklós ter K. Szíjjártó in Z. Tóth, zastopniki,
- za avstrijsko vlado A. Posch, zastopnik,
- za poljsko vlado M. Szpunar, zastopnik,
- za Evropsko komisijo M. Owsiany-Hornung in S. Grünheid, zastopnici,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 7 Direktive Sveta 90/314/EGS z dne 13. junija 1990 o paketnem potovanju, organiziranih počitnicah in izletih (UL L 158, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 10, str. 132).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med J. Blödel-Pawlikom in družbo HanseMerkur Reiseversicherung AG (v nadaljevanju: HanseMerkur Reiseversicherung) v zvezi z zavrnitvijo zadnjenavedene, da povrne znesek, ki ga je potrošnik plačal za turistični paket, organizator potovanja pa potovanja ni izvedel.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 V sedmi, osemnajsti, enaindvajseti in dvaindvajseti uvodni izjavi Direktive 90/314 je navedeno:

„ker ima turizem čedalje pomembnejšo vlogo pri gospodarstvu držav članic; ker je sistem turističnih paketov temeljni del turizma; ker bi se dejavnost turističnih agencij v državah članicah stimulirala k večji rasti in produktivnosti, če bi se sprejela vsaj minimalna skupna pravila, ki bi mu dala razsežnost na ravni Skupnosti; [...]

[...]

ker naj bo organizator potovanja in/ali pogodbeno vezani turistični agent odgovoren potrošniku za pravilno izpolnitev obveznosti, ki izhajajo iz pogodbe; ker naj bo poleg tega organizator potovanja in/ali turistični agent odgovoren za škodo, ki nastane potrošniku zaradi neizpolnitve ali nepravilne izpolnitve pogodbe, razen če pomanjkljivosti pri izvajanju pogodbe ni možno pripisati nobeni njihovi napaki ali napaki drugega izvajalca storitev;

[...]

ker je dobro tako za potrošnike kot turistične agencije[,] če so organizatorji potovanj in/ali turistični agenti dolžni predložiti zadostni dokaz o jamstvu v primeru insolventnosti;

ker naj imajo države članice možnost sprejeti ali ohraniti strožje predpise glede turističnih paketov z namenom varstva potrošnika.“

4 Člen 1 te direktive določa:

„Cilj te direktive je približati zakone in druge predpise držav članic o turističnih paketih, ki se prodajajo ali ponujajo v prodajo na območju Skupnosti.“

5 Člen 4(6), prvi pododstavek, navedene direktive določa:

„Če potrošnik odstopi od pogodbe v skladu z odstavkom 5 ali če organizator potovanja odpove turistični paket pred dogovorjenim datumom odhoda iz katerega koli razloga, ki ni po krivdi potrošnika, je potrošnik upravičen do:

- a) nadomestnega turističnega paketa enake ali višje kakovosti, kadar mu organizator potovanja in/ali turistični agent lahko ponudita takšen nadomestni turistični paket. Če je ponujen nadomestni turistični paket nižje kakovosti, organizator potovanja razliko v ceni povrne potrošniku;
- b) ali do čim prejšnje povrnitve vseh zneskov, ki jih je plačal po pogodbi.“

6 Člen 5(1) in (2) Direktive 90/314 določa:

„1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev odgovornosti organizatorja potovanja in/ali turističnega agenta do potrošnika za pravilno izpolnjevanje obveznosti iz pogodbe, ne glede na to, ali mora obveznost izpolniti organizator potovanja in/ali turistični agent ali drugi izvajalci storitev brez poseganja v pravico organizatorja potovanja in/ali turističnega agenta, da ukrepa proti drugim izvajalcem storitev.

2. V primeru škode, ki bi nastala potrošniku zaradi neizpolnitve ali nepravilne izpolnitve pogodbe, države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev odgovornosti organizatorja potovanja in/ali turističnega agenta, razen če neizpolnitve ali nepravilne izpolnitve pogodbe ni mogoče pripisati nobenemu od njiju niti kateremu drugemu izvajalcu storitev [...]“

7 Člen 7 navedene direktive določa:

„Pogodbeni organizator potovanja in/ali turistični agent mora zagotoviti zadosten dokaz o jamstvu za povrnitev preplačanih zneskov in za vrnitev potrošnika na mesto odhoda v primeru insolventnosti.“

8 Člen 8 te direktive določa:

„Države članice lahko sprejmejo ali ohranijo strožje predpise na področju, ki ga ureja ta direktiva, da zaščitijo potrošnika.“

Nemška ureditev

9 Člen 651 k (1), točka 1, civilnega zakonika (Bürgerliches Gesetzbuch), s katerim je bil v nemško pravo prenesen člen 7 Direktive 90/314, določa:

„Organizator potovanja mora zagotoviti, da bo potniku povrnjen:

- 1. znesek, ki ga je plačal za potovanje, če potovalne storitve niso opravljene zaradi insolventnosti ali zaradi uvedbe postopka zaradi insolventnosti glede premoženja organizatorja [...]“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

- 10 J. Blödel-Pawlik je 4. avgusta 2009 za svojo ženo in zase rezerviral turistični paket pri družbi Rhein Reisen GmbH (v nadaljevanju: Rhein Reisen), ki je kot organizatorka potovanj z družbo HanseMerkur Reiseversicherung sklenila pogodbo o zavarovanju za primer insolventnosti z začetkom veljavnosti 1. avgusta 2009.
- 11 Družba Rhein Reisen je J. Blödel-Pawliku predložila dve potrdili o zavarovanju, v skladu s katerima naj bi mu bil znesek potovanja vrnjen, če potovanje ne bi bilo izvedeno zaradi insolventnosti organizatorja potovanja.
- 12 Družba Rhein Reisen je J. Blödel-Pawlika pred potovanjem obvestila, da je bila primorana razglasiti insolventnost.
- 13 Iz spisa izhaja, da družba Rhein Reisen, ki jo zastopa edini član upravnega odbora, ni imela nobenega namena izvesti spornega potovanja. Tako časovni potek dogodkov kot izpisek transakcij na bančnem računu tega organizatorja potovanj namreč kažeta na njegovo goljufivo ravnanje.
- 14 J. Blödel-Pawlik je v teh okoliščinah od družbe HanseMerkur Reiseversicherung zahteval vrnitev plačanega zneska za potovanje.
- 15 Vendar ta družba zatrjuje, da tega ni dolžna povrniti, ker primer, v katerem je vzrok za odpoved potovanja izključno goljufivo ravnanje organizatorja potovanja, ne spada na področje uporabe člena 7 Direktive 90/314.
- 16 Predložitveno sodišče dvomi tudi, ali je cilj Direktive 90/314 varstvo potrošnikov pred goljufivimi ravnanji organizatorjev potovanj.
- 17 Ker je rešitev spora, o katerem mora odločiti Landgericht Hamburg, odvisna od razlage Direktive 90/314, je to prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba člen 7 [Direktive 90/314] uporabiti, tudi če je organizator potovanja postal insolventen zato, ker je ves denar, ki ga je od potnikov pobral z namenom, ki je bil že od začetka goljufiv, porabil v druge namene in izvedba potovanja ni bila nikoli predvidena?“

Vprašanje za predhodno odločanje

- 18 Predložitveno sodišče s svojim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba Direktivo 90/314 razlagati tako, da na njeno področje uporabe spada primer, v katerem je razlog za insolventnost organizatorja potovanja njegovo goljufivo ravnanje.
- 19 V zvezi s tem je treba najprej spomniti, da člen 7 Direktive 90/314 določa obveznost organizatorja potovanj, da ta zagotovi zadosten dokaz o jamstvu za povrnitev preplačanih zneskov in za vrnitev potrošnika na mesto odhoda v primeru insolventnosti ali stečaja, namen takega jamstva pa je varstvo potrošnikov pred finančnimi tveganji zaradi insolventnosti ali stečaja organizatorja potovanja (glej sodbo z dne 8. oktobra 1996 v združenih zadevah Dillenkofer in drugi, C-178/94, C-179/94 in od C-188/94 do C-190/94, Recueil, str. I-4845, točki 34 in 35).
- 20 Temeljni cilj te določbe je torej jamstvo za vrnitev potrošnika na mesto odhoda in povrnitev preplačanih zneskov v primeru insolventnosti organizatorja potovanja (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Dillenkofer in drugi, točki 35 in 36).
- 21 Ugotoviti je torej treba, da besedilo člena 7 Direktive 90/314 ne določa posebnih pogojev glede razlogov za insolventnost organizatorja potovanj.

- 22 Sodišče je v zvezi s tem v točki 74 sodbe z dne 15. junija 1999 v zadevi Rechberger in drugi (C-140/97, Recueil, str. I-3499) odločilo, da člen 7 navedene direktive nalaga obveznost rezultata, in sicer da se potrošniku, ki vzame turistični paket, jamči za povrnitev preplačanih zneskov in za vrnitev potrošnika na mesto odhoda v primeru insolventnosti ter da je to jamstvo namenjeno varstvu potrošnikov pred posledicami stečaja, ne glede razlog zanj.
- 23 Sodišče tako sklepa, da okoliščine, kot je neprevidno ravnanje organizatorja potovanj ali nastanek izjemnih oziroma nepredvidljivih okoliščin, ne morejo biti ovira za povrnitev preplačanih zneskov in za vrnitev potrošnika na mesto odhoda na podlagi člena 7 Direktive 90/314 (glej zgoraj navedeno sodbo Rechberger in drugi, točki 75 in 76).
- 24 Poleg tega tako razlago člena 7 Direktive 90/314 potrjuje tudi cilj, ki ga mora uresničevati, in sicer zagotovitev visoke ravni varstva potrošnikov (glej zgoraj navedeno sodbo Dillenkofer in drugi, točka 39).
- 25 Ob upoštevanju navedenih ugotovitev je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti tako, da je treba člen 7 Direktive 90/314 razlagati tako, da primer, v katerem je razlog za insolventnost organizatorja potovanja njegovo goljufigo ravnanje, spada na njeno področje uporabe.

Stroški

- 26 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (peti senat) razsodilo:

Člen 7 Direktive Sveta 90/314/EGS z dne 13. junija 1990 o paketnem potovanju, organiziranih počitnicah in izletih je treba razlagati tako, da primer, v katerem je razlog za insolventnost organizatorja potovanja njegovo goljufigo ravnanje, spada na njeno področje uporabe.

Podpisi